

Abstrakt

Předmětem práce je vytvořit terminologické a metodologické rozhraní pro komplexní popis porozumění konverzaci. V rámci prvního úkolu se zde provádí pokus o sloučení dvou relevantních větví výzkumu – textové syntaxe a konverzační analýzy. Textová syntax se zabývá nadvětnými celky a vyplývají z ní užitečné poznatky o vztazích mezi prvky v textu a jeho tematické posloupnosti. Konkrétně interakcí v jazykové rovině se komplexně věnuje konverzační analýza, která vychází ze sociologického zkoumání a přináší proto odlišný pohled na jazykovou interakci. Pro tuto práci přináší obzvlášť užitečný pojem sekvenční struktura.

Druhým úkolem je vytvořit konverzační nástroj, chatbot, nad kterým bude mít výzkumník kontrolu a který tak poskytne možnost vystavit více mluvčích stejné či podobné konverzační situaci. Písaná „tahová“ komunikace s „umělou inteligencí“ má mnohá specifika. Temporální aspekt je zde plně zastoupen čistou chronologií. Narušení koherence konverzace má větší potenciál být chápáno jako takové, protože uživatel připouští variantu technického problému, zatímco v mezilidské komunikaci panuje typicky vzájemná důvěra o snaze zachovat koherenci konverzace.

Přesto nelze ke konverzacím mluvčích s chatbotem přistupovat stejně jako k lidským konverzacím. Smyslupně je porovnávat se lze dovolit zatím pouze mezi sebou. Cílem metodologického oddílu práce je pozorovat chování respondentů v interakci s chatbotem, pochopit principy konverzačního designu a odhalit překážky, které stojí v cestě potenciálnímu kvantitativnímu experimentu s daty elicitovanými touto metodou.

Klíčová slova

konverzace, koheze, koherence, chatbot, sekvenční struktura